

وعده و وعید (علوم قرآنی)

وعده خیر و وعده شرّ در قرآن را وعده و وعید گویند.

فهرست مندرجات

- ۱ - تعریف
  - ۲ - کاربرد
  - ۳ - نمونه قرآنی
    - ۲.۱ - مثال وعد
    - ۲.۲ - مثال وعید
    - ۲.۳ - وعد و وعید در سیاق آیات قرآن
  - ۴ - پانویس
  - ۵ - منبع
- ### تعریف

وعده و وعید از اقسام خیر است. «وعد» در لغت به معنای وعده دادن برای انجام کاری در زمان یا مکان مشخص در آینده است. وعده خیر را «وعد» و تهدید و وعده شر را «وعید» می‌نامند. بعضی معتقدند وعده خیر یا شر را «وعد» می‌نامند، و اگر منظور فقط شرّ باشد، آن را «وعید» می‌گویند.

کاربرد

در قرآن کریم نیز «وعد» هم برای خیر و هم برای انداز از شرّ به کار رفته است؛ اما وعید، مختص انداز از شرّ و عاقبت بد است.

نمونه قرآنی

← مثال وعد

۱. (وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ)؛ «خدا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند به آمرزش و پاداشی بزرگ وعده داده است»^[۱] مانده/سوره ۵، آیه ۹.
۲. (وَعَدَ اللَّهُ الْمُتَافِقِينَ وَالْمُتَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا)؛ «خدا به مردان و زنان دو چهره و کافران آتش جهنم را وعده داده است در آن جاودانه‌اند».^[۲] توبه/سوره ۹، آیه ۶۸.

← مثال وعید

(... كُلُّ كَذِّبَ الرُّسُلِ فَحَقَّ وَعِيدِ)؛ «همگی فرستادگان (ما) را به دروغ گرفتند و (در نتیجه) تهدید (من) واجب آمد».^[۲] ق/سوره ۵۰، آیه ۱۴.

← وعد و وعید در سیاق آیات قرآن

(سَتُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَقْفَانِ فِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ)؛ «به زودی نشانه‌های خود را در افقها (ی گوناگون) و در دلهایشان بدیشان خواهیم نمود تا برایشان روشن گردد که او خود حق است».^[۴] فصلت/سوره ۴۱، آیه ۵۲.

مثال وعید: (... وَتَسِعَلُمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَكَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ)؛ «و کسانی که ستم کرده‌اند به زودی خواهند دانست به کدام بازگشتگاه برخوانند گشت».^[۵] شعرا/سوره ۲۶، آیه ۲۲۷.

[۶] سیوطی، عبد الرحمان بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ ق، الاتقان فی علوم القرآن، ج ۲، ص ۲۶۰.

[۷] کمالی دزفولی، علی، ۱۳۹۲ -، قرآن نقل اکبر، ص ۲۰۶.

[۸] راغب اصفهانی، حسین بن مجد، ۵۰۲ ق، المفردات فی غریب القرآن، ص ۵۴۸.

پانویس

۱. ↑ مائده/سوره ۵، آیه ۹.
۲. ↑ توبه/سوره ۹، آیه ۶۸.
۳. ↑ ق/سوره ۵۰، آیه ۱۴.
۴. ↑ فصلت/سوره ۴۱، آیه ۵۳.
۵. ↑ شعرا/سوره ۲۶، آیه ۲۲۷.
۶. ↑ سیوطی، عبد الرحمان بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ق، الاتقان فی علوم القرآن، ج ۳، ص ۲۶۰.
۷. ↑ کمالی دزفولی، علی، ۱۳۹۲ -، قرآن ثقل اکبر، ص ۲۰۶.
۸. ↑ راغب اصفهانی، حسین بن مجد، - ۵۰۲ق، المفردات فی غریب القرآن، ص ۵۴۸.
۹. ↑ زرکشی، مجد بن بهادر، ۷۴۵ - ۷۹۴ق، البرهان فی علوم القرآن (باحاشیه)، ج ۲، ص ۳۲۱.

منبع

فرهنگ‌نامه علوم قرآنی، برگرفته از مقاله «وعدده و وعید».